

**Karlsøy
kommune**
-et levende øyrike

Planstrategi 2016-2019

Innhold

1. Innledning	2
Nasjonale føringer	2
Regionale føringer	3
Kommunale føringer	4
2. Plansystem i kommunen	6
3. utfordringer og planbehov	9
Kommuneplan	9
Samfunnssikkerhet	10
Drift.....	11
Helse og omsorg	13
Oppvekst.....	14
Andre	15
4. Oppsummering	18
5. Planstrategi 2016-2019	19

1. INNLEDNING

Etter PBL § 10-1 skal det i forbindelse med nytt kommunestyre utarbeides kommunal planstrategi, senest ett år etter konstituering. Hovedhensikten med den kommunale planstrategien er å vurdere hvilke planer som skal utarbeides og revideres, og erstatter det obligatoriske kravet til rullering av kommuneplanen. Planstrategien er ikke en plan, men en *arena for å drøfte utviklingstrekk i kommunen som samfunn og organisasjon*.

§ 10-1. Kommunal planstrategi

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

Videre er det flere lover som legger føringer på minstekrav av planer/dokumenter kommuner må utarbeide: Kommuneplan med samfunns-, areal- handlings- og økonomidel¹, overordna beredskapsplan m/helhetlig ROS-analyse², plan for helse og sosialberedskap³, oversikt folkehelsestilstand⁴, smittevernplan⁵, beredskaps-/driftsplaner vannverk⁶, m.m.

NASJONALE FØRINGER

Etter PBL § 6-1 skal det hvert fjerde år utarbeides *nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging*. Nåværende forventninger ble vedtatt 12. juni 2015. De nasjonale forventningene peker på oppgaver og temaer som regjeringen mener er viktig for å bidra til gjennomføring av nasjonal politikk, og de legger derfor føringer både på regional og kommunal planlegging. Dokumentet er imidlertid retningsgivende, ikke bestemmende. Gjeldende dokument fokuserer på tre temaer: gode og effektive planprosesser; bærekraftig areal- og samfunnsutvikling; og attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder.

For *gode og effektive planprosesser* forventes det at kommunen anvender mulighetene i PBL for prioriteringer og forenklinger; overordnede planer oppdateres og flere plannivåer enn

¹ Plan- og bygningsloven, kapittel 11

² Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret

³ Lov om helsemessig og sosial beredskap

⁴ Lov om folkehelsearbeid

⁵ Forskrift om smittevern i helse- og omsorgstjenesten

⁶ Forskrift om vannforsyning og drikkevann

nødvendig utgå; sikrer effektiv behandling av private planforslag og bidrar til god plankvalitet ved å gi tidlige, tydelige og relevante krav til utredninger og dokumentasjon.

I en *bærekraftig areal- og samfunnsutvikling* skal det legges vekt på hensyn til klimaendringer; reduksjon av klimagassutslipp; energiomlegging/-effektivisering; identifisering av viktige verdier innen natur og kultur; verdiskapning og bærekraftig næringsutvikling; sikring av viktige jordbruksområder, nye grønne næringer, areal for fiskeri- og havbruksnæringa, tilgjengelighet til gode mineralforekomster samt naturgrunnet for samisk kultur, næring, samfunnsliv og interesser.

For å utvikle *attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder* skal kommunen trekke langsiktige grenser mellom by- og tettstedsområder og store sammenhengende landbruks-, natur- og friluftsområder, samt legge til rette for tilstrekkelig og variert boligbygning og økt bruk av sykkel og gange i dagliglivet med sammenhengende gang- og sykkelforbindelser av høy kvalitet. Det skal også sikres trygge og helsefremmende bo- og oppvekstmiljøer og tilrettelegging for fysisk aktivitet og trivsel for hele befolkningen gjennom bl.a. nær tilgang til områder for lek, idrett, rekreasjon og nærfriluftsliv.

REGIONALE FØRINGER

Etter PBL § 7-1 skal det av regional planmyndighet, minst én gang hver valgperiode, utarbeides en regional planstrategi. I forlengelse av dette utarbeides det regionale planer⁷ som legges til grunn for bl.a. kommunal planlegging (§ 8-1). I tillegg finnes Fylkesplan for Troms 2014-2025, med fokus på nordområdene, næringsstrategier, FoU, kompetanse, senterstrategi, arealpolitikk- og forvaltning, folkehelse og urfolksdimensjonen.

⁷ <http://www.tromsfylke.no/Tjenester/Planlegging/Regionale-planer-og-strategier>

Regionale planer	År
Regional planstrategi	2012-2015
Regional planstrategi kunnskapsgrunnlaget	2015
Fylkesplan for Troms	2014-2025
Økonomiplan	2015-2018
Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfisk	2016-2027
Regional plan for handel og service i Troms	2015-2024
Regional plan for landbruk i Troms	2014-2025
Regional Transportplan for Troms	2014-2023
Bibliotekplan for Troms 2011-2014	2011-2014
Kulturarvplan for Troms	2011-2014
Regional forvaltningsplan vannregion Troms	2016-2021
Eldrepolitisk handlingsplan	2013
Trygt fylke - handlingsplan	2012-2015
Regional klima- og energistrategi for Troms	2015-2025
Havbruksstrategi for Troms	2013
Strategi for reiselivet i Troms	2013-2017
Strategi for utvikling av petroleumsnæringen i Troms	-
Omstillingsprogram for Troms	2014-2018
Strategiplan for samisk språk og kulturkompetanse	2007
Den nordnorske kulturavtalen	2014-2017
Strategi for visuell kunst i Nord-Norge - Nordnorsk kunstliv mot 2020	2011

KOMMUNALE FØRINGER

Politikerne legger de kommunale føringene. Det er politikerne som velger hvilken retning kommunen skal gå, hva man skal satse på, hvilke planer som skal utarbeides. For å kunne gjøre et slikt arbeid, og ta gode beslutninger, er politikerne avhengige av bred kunnskap om forhold i kommunen.

I forbindelse med planprogrammet for kommuneplanens samfunnsdel og denne planstrategien utarbeides det derfor et kunnskapsgrunnlag for kommunen. Her belyses tema som demografi, folkehelse, næring, o.l. Videre har man gjennom kommunereformprosessen utarbeidet flere dokumenter som utgangspunkt for mulig sammenslåing med nabokommuner: PWCs utredning av storkommunealternativet, Fylkesmannen statusbilde for Karlsøy kommune, Fylkesmannens tilrådning om sammenslåing samt kommunens eget dokument *Karlsøyalternativet*.

Folkehelseloven §5 sier at kommunen *skal* ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen, og positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. Forskrift om oversikt over folkehelsen danner grunnlaget for hvordan dette skal foregå, både gjennom løpende oversiktsarbeid og oversiktsdokument hvert fjerde år. Vi jobber per i dag ikke med

slikt løpende oversiktsarbeid, og har dermed heller ikke utarbeidet oversiktsdokumentet som skal oppsummere dette arbeidet. Vi mangler derfor en viktig forutsetning for å kunne drive god planlegging og samfunnsutvikling i kommunen, med de tiltak som trengs. Det vil da være viktig i tiden fremover å få slike rutiner og et slikt dokument på plass.

Videre har kommunen en arealplan fra 2013, som i dag på mange måter fungerer som en samfunnsplan. Formålet med planen var todelt. For det første hadde man hatt en betydelig utbygging av fritidsbebyggelse som skjedde uten form for plan og strategi – og dermed gikk store landbruksarealer tapt og man fikk problemer med senere utbygging av offentlig kommunikasjon, masseuttak, industriområder, m.m. For det andre hadde man stor bruk av dispensasjoner som ble behandlet enkeltvis, uten langsiktighet og kontroll som i praksis undergraver en helhetlig og overordna planlegging. Etter vedtatt arealplan har vi fortsatt utbredt bruk av dispensasjoner, som i stor grad kan forklares på to måter. Enten har man en arealplan som ikke gjenspeiler de behov man har i kommunen og/eller er ikke politikerne bevisst formålet med en arealplan og streng dispensasjonspraksis.

2. PLANSYSTEMET I KOMMUNEN

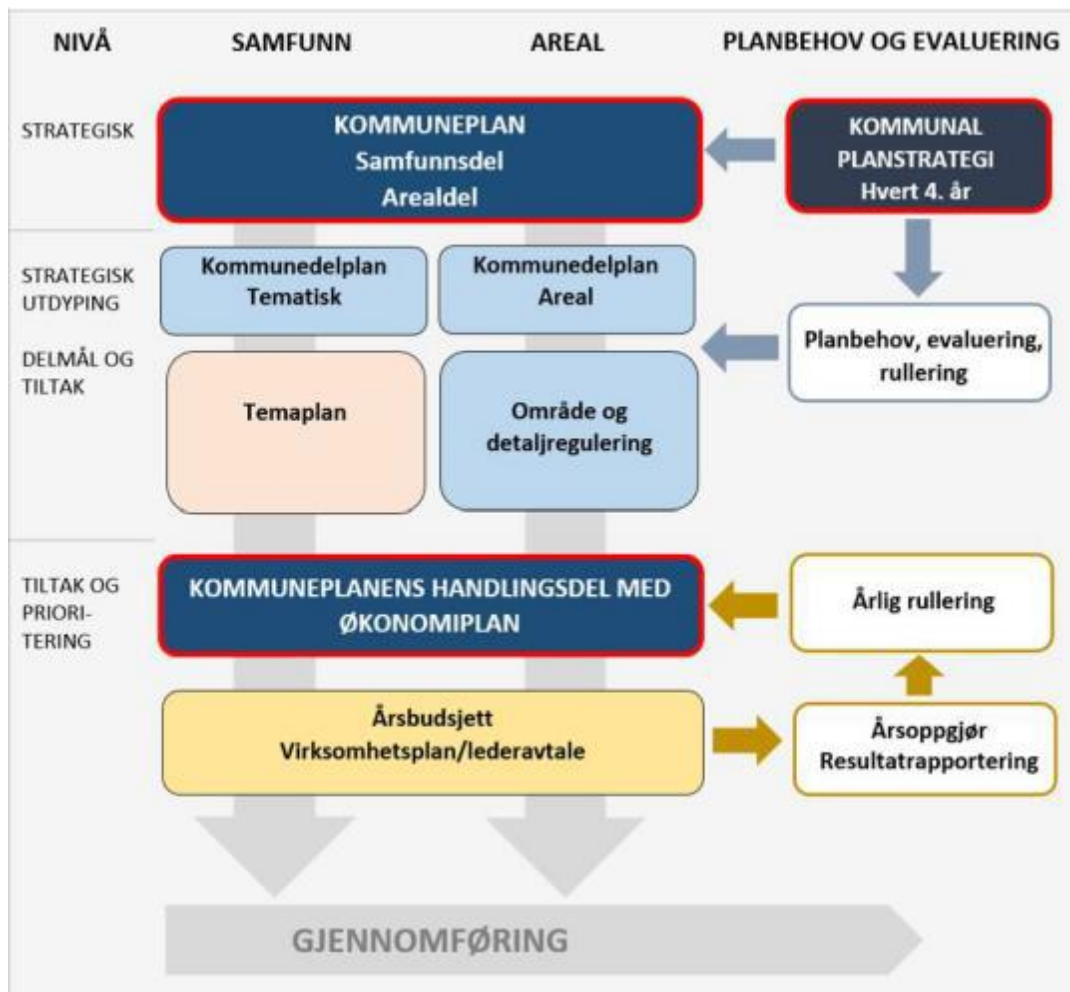
Kommunal planstrategi er et forholdsvis nytt verktøy i det kommunale plansystemet, og har vært utarbeidet én gang tidligere – jf. kommunal planstrategi 2012-2015 vedtatt i 2012. Her ble 24 prioriterte planoppgaver listet opp. Tre var vedtatt samme år, ni skulle revideres og 12 nye skulle utarbeides. Av disse 12 nye ble to vedtatt, mens arbeidet med de andre aldri ble startet. Av de ni ble kun to revidert, og da bare i mindre grad. Selv om kun to av de tolv ønskede nye planene ble utarbeidet, fikk kommunen i løpet av perioden 2012-2015 utarbeidet og vedtatt totalt ni nye planer – jf. uthevede planer i blått.

Per i dag fremstår Karlsøy kommunes plansystem som uoversiktlig og utdatert. Hovedgrunnen til dette er i stor grad mangel på overordnet fokus på sammenhengende og kommuniserende planarbeid. Kommunens planarkiv består i dag av rundt 26 planer (ikke inkludert reguleringsplaner). Kommunen ønsker å vente med å starte opp større planer inntil samfunnsdelen er vedtatt, med dens mål og strategier. Et nytt planhierarki vil da være på plass, og danne rød tråd fra kommuneplanens samfunnsdel og dens overordna målsetninger, via økonomiplan med handlingsdel og sektor-/temaplaner.

Sektorplaner / temaplaner i planstrategi 2012-2015	Rev.	Ny
Pleie- og omsorgsplan – revisjon	Nei	
Ruspolitisk handlingsplan – er vedtatt i 2012		
Smittevernplan – er vedtatt i 2012		
Psykatriplan – er vedtatt i 2012		
Folkehelseplan – ny		Nei
Plan for helse- og sosialberedskap – årlig revisjon	Ja	
Plan for kriseledelse og beredskap – årlig revisjon	Ja	
Helhetlig ROS-analyse – revisjon	Nei	
Overordnet beredskapsplan – ny		Nei
Plangrunnlag for den kommunale atomberedskapen – ny		Nei
Overordna plan for kultur og oppvekst – ny		Nei
Kommunal plan for idrettsbygg og -anlegg – revisjon	Nei	
Komm. plan for overgang barnehage – skole – revisjon	Nei	
Kultursekken – den kulturelle skolesekken – revisjon	Nei	
Spesialpedagogisk plan – ny		2013
Trafikksikkerhetsplan – revisjon	Nei	
Hovedplan for vannforsyning – ny		Nei
FDV – plan for forvaltning, drift og vedlikehold – ny		Nei
Landbruksplan – ny		Nei
Beitebruksplan – ny		Nei
Strategisk næringsplan – ny		Nei
Temaplan kulturminner, kulturmiljø, landskap – ny		Nei
Sentrumsplaner – områderegulering – revisjon	Nei	
Interkommunal kystsoneplan – ny		2015

Planverk i kommunen	År	Type
Kommuneplanens arealdel	2013-2023	Kommuneplan
Digital strategiplan	2014-2020	Organisatorisk
Økonomiplan m/budsjett 2016	2016-2019	Kommuneplan
Boligplan	2015-2019	Temaplan
Plan for bosetting og integrering av flyktninger	2015-2019	Temaplan
Kompetanseplan	2014-2018	Organisatorisk
Strategisk næringsplan for Tromsø-regionen	2008-2018	Temaplan
Overordnet analyseplan for forvaltningsrevisjon	2012-2016	Organisatorisk
Handlingsplan for psykisk helsearbeid	2012-2016	Temaplan
Ruspolitisk handlingsplan	2012-2016	Temaplan
Kommunal planstrategi*	2012-2015	Planstrategi
Interkommunal kystsoneplan	2015	Kommuneplan
Pleie og omsorgsplan*	2008-2015	Temaplan
Overordnet plan tilsyn barnehage	2015	Organisatorisk
Plan for kriseledelse og beredskap	2014	Beredskap
Plan for helse- og sosialberedskap	2014	Beredskap
Lønnspolitisk plan	2014	Organisatorisk
Seniorpolitisk plan	2014	Organisatorisk
Trafikksikkerhetsplan	2008-2012	Temaplan
Beredskapsplan for Hansnes vannverk	2010	Beredskap
Smittevernplan	2006	Temaplan
Tromsøregionens petroleumsstrategi	2005	Temaplan
Kommunal plan for idrett og friluftsliv/nærmiljøtiltak	2001	Temaplan
Hovedplan for vannverk	1998	Teknisk
Beredskapsplan for pandemisk influensa		Beredskap
Kommunal plan for overgang barnehage-skole		Organisatorisk
Kultursekken, den kulturelle skolesekken		Organisatorisk

* under revisjon

Fremstilling av rullerende kommuneplanlegging i praksis. Kilde: KS Samplan/Asplan Viak

3. UTFORDRINGER OG PLANBEHOV

Kommunen står foran flere utfordringer de neste årene. Den jevne nedgangen i innbyggertall må snus, et mer mangfoldig og komplementerende næringsliv må utvikles, forebyggende folkehelsearbeid må settes i fokus, vi må tilpasse oss de stadig økende kommunale oppgavene som kommer gjennom kommunereformen og en anstrengt økonomi må drøftes og vurderes i et langsiktig perspektiv.

I løpet av våren 2016 ble utarbeiding av kunnskapsgrunnlag påbegynt, og mangler informasjon om enkelte næringer, folkehelse og energi. Dette ønskes ferdigstilt høsten 2016, slik at den danner et godt bakteppe for videre beslutning av satsningsområder og planarbeid.

KOMMUNEPLAN

I PBL §§ 11-1 til 11-5 heter det at kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel, og at kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon.

Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 2014-2025 ble vedtatt av kommunestyret i 2015, men på grunn av ressursmangel ble ikke denne fulgt opp. Kommunen har med nyansatt kommuneplanlegger startet opp arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel i 2016. Etter kommunevalget i 2015 har vi et nytt kommunestyre, og nye nasjonale og regionale føringer er definert. Med utgangspunkt i dette utformes planprogram oppdatert etter nye føringer og satsningsområder, men i stor grad basert på arbeidet utført i forbindelse med det forrige planprogrammet. Planprogrammet viser til fokus rundt temaene bolyst og næringsliv, med folkehelse som overordna perspektiv, og forventes vedtatt desember 2015. Selve samfunnsdelen ønskes ferdigstilt innen utgangen av 2017.

Kommuneplanen skal som en del av samfunnsdelen ha en handlingsdel. Handlingsdelen skal inneholde et handlingsprogram for å gjennomføre kommuneplanens samfunnsdel for de fire påfølgende budsjettår eller mer. Handlingsdelen gir grunnlag for kommunens prioritering av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver. Her skal tiltakene innenfor kommunens økonomiske rammer konkretiseres og oppdateres årlig. I og med at Karlsøy ikke har en vedtatt samfunnsdel har vi heller ikke en handlingsdel.

Kommuneplanens arealdel skal vise sammenhengen mellom fremtidig samfunnsutvikling, slik det fremkommer av samfunnsdelen, og arealbruk. Arealdelen skal omfatte plankart, bestemmelser og planbeskrivelse hvor det framgår hvordan nasjonale mål og retningslinjer, og overordnede planer for arealbruk, er ivaretatt. I motsetning til samfunnsdelen, er arealdelen rettskraftig. Karlsøys nåværende arealdel ble vedtatt i 2013, og erstattet

foregående arealplan fra 1991. Med utgangspunkt i arbeidet utført gjennom samfunnsdelen, er det ønskelig å rullere arealdelen etter samfunnsdelen er vedtatt – slik at vi får en strømlinjeformet kommuneplan.

Etter kommuneloven § 44 skal kommuner ha en økonomiplan. Denne skal også ta utgangspunkt i kommuneplanens samfunnsdel, ha et 4-årig perspektiv og rulleres årlig. Økonomiplanen kan inngå i handlingsdelen, men har i Karlsøy vært utarbeidet uavhengig av dette grunnet manglende samfunnsdel. Når samfunnsplanen vedtas er det ønskelig at økonomiplanen utarbeides og rulleres parallelt med handlingsdelen. Dette vil, med bakgrunn i skissert fremdriftsplan, kunne skje først i 2018.

SAMFUNNSSIKKERHET

Gjennom *Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret og Forskrift om kommunal beredskapsplikt* pålegges kommuner en generell beredskapsplikt, der formålet er at vi skal arbeide helhetlig og systematisk med samfunnssikkerhet og beredskap på tvers av sektorene i kommunen. Dette for å ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet, samtidig som det utgjør fundamentet i den nasjonale beredskapen. Grunnlaget for den kommunale beredskapen er en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS). Helhetlig ROS er en kartlegging av uønskede hendelser som kan skje, sannsynligheten for at de skjer, sårbarheten og konsekvensene om de inntreffer.

Karlsøy har fra før av en ROS-analyse for kommunen sist utarbeidet i 2002, og en plan for kriseledelse og beredskap sist oppdatert i 2014. Det er derfor stort behov for å gjøre en ny helhetlig ROS-analyse etter nye lovkrav fra 2010/2011, med påfølgende overordna beredskapsplan. Her vil det også være viktig å ikke bare ha planene og oversiktene på plass, men samtidig holde jevnlig øvelser med ulike scenarier i tillegg til å holde nye ansatte og ansvarlige oppdaterte på planer og rutiner.

Videre har også kommunen en viktig rolle i trafiksikkerhetsarbeid, både som ansvarlig for de kommunale veiene, skole- og barnehageeier, gjennom sitt ansvar i forbindelse med arealplanlegging, samt som arbeidsgiver og transportkjøper. Kommunen har også ansvar gjennom folkehelseloven, der de er pålagt å arbeide forebyggende mot faktorer som kan påvirke helsetilstanden til befolkningen i kommunen negativt. Kommunens første trafiksikkerhetsplan ble vedtatt i 2002, for perioden 2002-2005. Deretter ble planen rullert, noe forsinket, og vedtatt for perioden 2008-2012. Siden da har planen ikke blitt rullert. Fylkesvei 863 fra kommunegrensa og til Hansnes fungerer i stor grad som avkjørsel for boliger, noe som er lite gunstig. Samtidig har vi en økende trafikkmengde relatert til næringstransport og flere kommunale vegstrekninger med grus. Med en trafiksikkerhetsplan har kommunen også mulighet til å søke midler fra høyere hold.

Karlsøy kommune sine langtidsplaner for kommunalteknisk infrastruktur er mangelfulle. Hovedplan for vannforsyning (1998), har ikke vært rullert og har dermed vært uegnet som planverktøy de siste 10-12 år. Hovedplaner for avløp er nærmest ikke eksisterende, men forekommer for noen områder som stadfestede-, utkast eller ikke stadfestede planer, hovedsakelig fra 1980-90 tallet.

Manglende planverk generelt gjør det utfordrende å planlegge videre utbygging, tilknytning til- og oppgradering av kommunens VA-infrastruktur. Mangel på oppdatert planverk for vannforsyning gjør at vi ikke får ferdigstilt beredskapsplaner for kommunens mange vannverk. I tillegg til at planverket er foreldet, erfarer vi stadig at eksisterende VA-nett ikke er utført samsvarer med planer, og at utbygginger ikke er dokumentert med som bygget-tegninger eller beskrivelser.

For å ivareta sine oppgaver innenfor vannforsyning og avløp (VA) bør Karlsøy kommune utarbeide, og jevnlig rullere langtidsplaner for kommunalteknisk infrastruktur. Hovedplaner for vannforsyning, avløp og teknisk infrastruktur, bør utarbeides som rammeplaner med formål å beskrive behov for utbygging, utskifting og rehabilitering av kommunens VA-anlegg. Planverket for kommunalteknisk infrastruktur vil dermed være avgjørende verktøy i kommunens øvrige planarbeid. Eksempler på planer for kommunalteknisk infrastruktur er: hovedplan vannforsyning, hovedplan avløp, hovedplan teknisk infrastruktur, saneringsplan avløp, slam-planer, FDV-planer og Konseptvalgutredninger (KVU), der de tre første planene vil være avgjørende for god og rasjonell samfunnsplanlegging og detaljplanlegging.

Gode kommunaltekniske planer vil bidra til å forenkle planlegging, detaljutforming og saksbehandling for både private og offentlige utbyggere, der blant annet overordna målsettinger, føringsveier, standardisering av utførelse, materiell og dokumentasjon vil sikre god kvalitet i utførelse og sluttprodukt på kommunens VA-nett og de anlegg som skal knyttes til nettet. Et viktig fundament i planlegging av kommunalteknisk infrastruktur er kommunens egne erfaringer, gode interne prosesser og ideer til løsninger.

En VA-rammeplan vil legge føringer ved nyetablering av bygningsmasse og uteareal, beskrive de eksisterende forhold, og vurdere hvorvidt eksisterende infrastruktur takler planlagt utbygging. Planen skal sette rammevilkår og vise prinsipløsninger for vannforsyning (vanlig forbruk og brannslukking), avløpshåndtering og overvannshåndtering i forbindelse med områdeutbygging, samt sammenheng med eksisterende og tilstøtende system. Rammeplanen forutsetter at omfang av utbygging i planområdet ikke endres vesentlig som følge av kommunens saksbehandling. Vesentlig endring av prosjektforutsetninger for en områdeutbygging vil kunne medføre at VA-rammeplanen ikke lenger vil være valid. Rammeplaner for VA vil slik sett være dimensjonerende for kommunens vekst og

samfunnsutvikling. Tilsvarende vil kommunens samfunnsplan være dimensjonerende for VA-planen.

Planverket for kommunalteknisk infrastruktur vil måtte omfatte vannforsyningsystemer, spillvannssystemer og overvannssystemer. Rammeplan for vannforsyning skal omfatte vannverk med renseanlegg og tilhørende tilsigsområde, hovedledningsnett og fordelingsnett, fram til sluttforbruker. Avløpsplaner skal beskrive mengdeberegninger, hovedføringsveier og renseløsninger.

Dimensjonering av ledningsnett og renseløsninger, samt dokumentasjon av rensegrad, overvannshåndtering og alternative flomveier skal vises i rammeplan for detaljregulering (reguleringsplaner). Bakgrunnen for denne vurderingen er at de fleste vannrelaterte forhold må avklares tidlig i reguleringsprosessen for at de gode løsningene skal finnes. I mange tilfeller vil for eksempel sikring av flomveier eller arealer til overvannshåndtering kunne medføre behov for endring i reguleringsplanen. Behov for nye pumpestasjoner eller andre bygninger knyttet til vann og avløp er andre forhold som må inn i reguleringsplanen og som understreker behovet for slike utredninger parallelt med reguleringsarbeidet.

Oversikt vannverk:

- Gamnes vannverk
- Hansnes vannverk, Hessfjord
 - o Reserve/backup: Stakkvik vannverk
 - o Nødvann: Grågårdselva (Utkoblet)
- Karlsøya vannverk, Reinsvoll
- Kokkevollen vannverk, Vannareid
 - o Reserve/backup: Leirbogen, Torsvåg
 - o Nødvann: Burøysund (utkoblet)
- Vannvåg vannverk
- Vannavalen vannverk

Hovedplan for vannforsyning vil være en overordnet strategisk plan for dagens og framtidig vannforsyning / -forsyningsbehov. Beredskapsplaner og driftsplaner er detaljplaner tilknyttet hvert enkelt vannforsyningsanlegg.

Det er utarbeidet generell beredskapsplan som er tilpasset de enkelte hovedvannforsyningsanleggene. Vi mangler imidlertid fullstendig dokumentasjon for vannforsyningsanleggene, slik at beredskapsplanene ikke fullt ut tilfredsstillende plankravene, herunder at tiltakskort ikke kan utformes med direkte henvisninger til sted/installasjon. Beredskapsplanene bør rulleres og skreddersys spesifikt for hvert enkelt vannverk. Reservevannverk og nødvannforsyning har ingen detaljplaner.

Kommunens lovpålagte ansvar slik det fremkommer av Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester:

- § 3-1: Sørge for at personer som oppholder seg i kommunen tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Plikt til å planlegge, gjennomføre, evaluere og korrigere virksomheten.
- § 3-2: Opplisting av konkrete tjenester kommunen plikter å tilby.
- § 3-3: Plikten til å yte helsefremmende og forebyggende arbeid
- § 4-1: Kravet til at tjenestene skal være forsvarlige.

Utfordringer de neste ti årene er knyttet til rekruttering av helsepersonell, demografi, kompetanseutvikling, forebyggende helsearbeid, egenmestring/frivillig innsats og tjenester til yngre brukere med behov for heldøgnsbolig og helsetjeneste.

Antall innbyggere over 67 år forventes i dette tidsrom å øke fra 516 til 628. En økning på 22%. Dette vil statistisk gi 30 nye brukere med omfattende behov for daglig tjeneste. Pleie- og omsorgstjenesten må tilføres 22 flere årsverk for å opprettholde bemanningsfaktor på 2016 nivå. Dette ut fra økning i antall brukere som følge av økt eldre befolkning. I tillegg er det gjort beregninger av forventet avgang personale. Samlet er etatens rekrutteringsbehov fram til år 2025 på 55 årsverk. Kravet vil da være 55 årsverk med helsefaglig utdanning. Det tilsvarer 6-7 nye årsverk årlig. Dette skal skje samtidig som det jfr. SSB forventes nedgang i kommunens yrkesaktive befolkning.

Samhandlingsreformen innebærer at kommunen skal i større grad ta ansvar for behandlingstilbud og nye brukergrupper. Inngåtte samhandlingsavtaler med spesialisthelsetjenesten pålegger kommunen å yte tjenester som før ble gitt på sykehus. Dette medfører at vesentlig endret kompetansebehov. Undersøkelser viser at helsepersonell med god kompetanse foretrekker jobb i større miljøer med tilgang på ulike type kompetanse. Dette gir en liten kommune som Karlsøy betydelig utfordring med å etablere den kompetanse som krav et til tjenestekvalitet forutsetter.

Det er i nasjonale planer herunder «Omsorg 2020» og «Primærhelsemeldingen» en erkjennelse av at det ikke vil være bærekraftig å doble antall helsepersonell fram mot 2040, samt å øke behandlingstilbudet i takt med økningen i behov som følge av økning i livsstilsykdommer. En satsing på økt forebyggende arbeid er nødvendig både av hensyn til den enkelte og til samfunnets bærekraft. Det har med de tilgjengelige ressurser vist seg å være utfordrende å få til dette i praksis.

Av samme grunn som under foregående punkt forutsettes det både i nasjonale planer og i kommunens helse- og omsorgsplan at man lykkes med tiltak utover det som helsepersonellet alene kan utføre. Det enkelte individ må motiveres til i større grad å ta vare på egen helse.

Frivillige må motiveres til å delta i folkehelsearbeid og hjelp til de med helserelaterte hjelpebehov.

Statistikk viser at veksten i helse- og omsorgstjenester har gått til yngre brukere (befolkning under pensjonsalder). Dette kan være barn, unge, middelaldrende med behov for omfattende, heldøgnehjelp. Hjelpebehovet kan oppstå på grunn av somatiske lidelser, funksjonshemminger, utviklingshemninger, rusmisbruk og/eller psykiske lidelser. Karlsøy har med sin tilgang på tilrettelagt bolig, kompetanse, behandlingstilbud, aktivitetstilbud og veiledningstilbud, betydelige utfordringer med å levere tjenester ut fra ethvert behov som kan oppstå innenfor denne målgruppen. Dette er særdeles uheldig fordi det er i denne målgruppen (yngre brukere) at et riktig tilbud kan gi mest igjen i form av mange gode og meningsfulle leveår.

Helse- og omsorgsplan for perioden 2016-2025 er under arbeid. Målet er ferdigstilling rundt årsskiftet 2016/2017. Planen vil nærmere redegjøre for utfordringene i neste 10-årsperiode, med strategier og tiltak for å møte utfordringene og løse oppgavene.

Øvrige planer som bør produseres/revideres i planperioden:

- Rusmiddelpolitisk handlingsplan (utgår 2016)
- Plan for psykisk helsearbeid (utgår 2016)
- Folkehelsedelen i kommuneplanen
- Smittevernplan
- Plan for helse- og sosial beredskap
- Rekrutterings- og kompetanseplan

OPPVEKST

Gode tilbud innenfor kultur, barnehage og skole er grunnleggende for bolyst og etableringer i vår kommune.

Skole- og barnehagesektoren vil i tiden framover ha utfordringer med hensyn til å rekruttere kompetent arbeidskraft. Felles utfordringer for alle barnehagene er å skaffe kvalifisert personale til driften. I tillegg har flere barnehager hatt et høyt sykefravær og med mangel på kvalifiserte vikarer har dette vært en stor utfordring. Det brukes mye tid på å få tak i både korttids og langtidsvikarer. Kvalitet i barnehagene og skolene forutsetter kompetente og engasjerte medarbeidere og ledere, og det må tilrettelegges og satses slik at kommunen er attraktiv som arbeidsplass.

Ellers er det en utfordring for flere barnehager at barnetallet går nedover. Når barnetallet i en barnehage går under 8-10 barn vil dette kunne gå utover den faglige kvaliteten. Jo færre barn det er jo mindre muligheter for lek og utvikling med jevnaldrende i et sosialt fellesskap. Pedagogisk vil det by på utfordringer i forhold til samspill og læring.

Vi planlegger med et forholdsvis stabilt folketall, hvor andelen eldre øker på bekostning av de yngre. Dette vil sannsynligvis bety noe redusert barne- og elevtall samlet sett, og vi vil kunne oppleve intern sentralisering i kommunen. Barnehagene og skolene på Vannøya er forholdsvis små enheter og det er viktig å opprettholde et minimum av barne- og elevtall.

Vi registrerer en utvikling hvor flere arbeidstakere velger dagpendling til Tromsø. På den ene siden gir dette mange muligheter for de som bor i Karlsøy i forhold til et utvidet arbeidsmarked. På den annen side er det utfordrende at mange bor i Tromsø og pendler til Karlsøy. Disse arbeidstakerne vil ikke leve i og blant lokalsamfunnet, og dette kan gi noen utfordringer når vi skal organisere tjenestene våre.

Det er viktig at skolene i Karlsøy framover leverer gode elevresultater, slik at vår ungdom får gode valgmuligheter ifht videregående opplæring og høyere utdanning. Dårlige resultater i grunnskolen kan for enkelte bety frafall i videregående skole.

Det er viktig at kommunen så snart som mulig får etablert kulturhus/flerbrukshall på Hansnes, slik at man kan kjøre større kultur- og idrettsarrangementer. Dette må derimot ses i en større sammenheng, hvor man tar hensyn til fremtidig utvikling mtp Langsundforbindelsen og kommunestruktur. Dette bør derfor drøftes i et langsiktig perspektiv gjennom kommuneplanens samfunnsdel.

ANDRE

STRATEGISK NÆRINGSPLAN

En næringsplan er sterkt etterspurt i kommunen. Næring vil være et stort tema i kommuneplanens samfunnsdel, hvor de store linjene for hvilke næringer vi ønsker å satse på. Samtidig er det ønskelig å kjøre en parallell prosess som ender opp i en mer detaljert, strategisk næringsplan. I dette arbeidet er det behov for flere kartlegginger av næringa i Karlsøy: hvilke bedrifter ønsker vekst; potensial i eksisterende arbeidskraft ifbm entreprenørskap; varer/tjenester som tilbys av og er etterspurt av bedrifter, varer/tjenester kjøpt utenfor kommunen som kan flyttes hit, o.l.

KOMMUNIKASJONSPLAN

Forbrukerrådet utførte Kommunetesten 2016, hvor de undersøkte service, tilgjengelighet og informasjonskvalitet – *ikke* selve tjenestenes kvalitet og innhold. Her utga dem seg for å være innbyggere i kommunen, og henvendt seg via e-post, telefon og kommunens nettside. Her fikk Karlsøy kommune tredje lavest score (29,4 poeng av 100), bare «slått» av Kvalsund og Karasjok kommuner.

Det er dermed ganske klart at Karlsøy har betydelig behov for kommunikasjonsplan. God kommunikasjon baserer seg på åpenhet, medvirkning, tilgjengelighet og et ønske om å nå alle. God ekstern kommunikasjon fordrer også god intern kommunikasjon, og *må* være både åpen og gjensidig. Informasjon må være lett tilgjengelig, både gjennom telefon, e-post, nettside, intranett, sak-/arkivsystem, møtereferat og ansikt til ansikt. God intern kommunikasjon gir gode ambassadører for kommunen, som igjen bidrar til et godt omdømme for kommunen.

PLAN FOR IDRETT OG FRILUFTSLIV/NÆRMILJØTILTAK

Karlsøy har en kommunal plan for idrett og friluftsliv/nærmiljøtiltak fra 2001, som ikke har blitt revidert siden. Konsekvensen er at vi ikke har en oppdatert oversikt og statusbilde over ulike anlegg i kommunen rundt omkring på øyene. Karlsøy har et vellykket interkommunalt samarbeid gjennom Ishavskysten friluftsråd, som har bidratt mye for kommunens arbeid med friluftsliv de siste 10 årene. En viktig forutsetning for videre samarbeid og utvikling av prosjekter er en oppdatert plan for idrett og friluftsliv, slik at vi lettere kan søke bl.a. spillemidler – som har et krav om oppdatert plan. Som en del av planen vil man ha en handlingsplan med oppdaterte prioriterte tiltak/prosjekter, slik at vi har et godt grunnlag for å søke midler – som igjen også krever en egenandelspott som vil kunne innarbeides i kommunens økonomiplan. Ønskede prosjekter fremover er bl.a. turkartpakke, utfartsparkeringer, informasjonsskilt.

ENERGI- OG KLIMAPLAN

Kommunestyret vedtok i 2010 at kommunen skulle utarbeide kommunedelplan for energi og klima, med målsetting om en mer effektiv ressursbruk, reduksjon av energikostnader og miljørettede løsninger i kommunen. Arbeidet ble startet, kommunen fikk støtte og midler fra ENOVA og planen var ikke langt unna vedtatt i 2010. Størrelsen på planen tilsa at den måtte være en *kommunedelplan*. Siden kommunen ikke hadde verken kommuneplanens samfunnsdel *eller* arealdel på det tidspunktet, var det dessverre ikke mulig å vedta en *kommunedelplan* for temaet.

Temaet er fortsatt, om ikke mer, aktuelt i dag. Her finnes det også midler å søke på til tiltak som bidrar til omstilling til lavutslippssamfunn. Igjen, om man allerede har en plan med handling/tiltak vil en slik prosess gjøres enklere. Energi- og klimaplan ønskes derfor gjennomført etter vedtatt samfunnsdel.

Kommunen sendte 15. januar 2016 ut forespørsel om innspill til kommunal planstrategi (samt samfunnsdelens planprogram), med frist 26. februar. Vi fikk inn totalt åtte innspill fra ulike sektormyndigheter⁸. Her kom det flere forslag til temaer og planer kommunen bør vurdere. Siden vi ikke har en fullstendig kommuneplan eller ferdigstilt kunnskapsgrunnlag, er det ønskelig å prioritere planer relatert til kommuneplanen, hovedplaner, samfunnssikkerhet, o.l. Flere av forslagene er gode, og greit for kommunen å ha i bakhodet ved fremtidig kartlegging av planbehov:

- Temaplan for mineralressurser --> Direktoratet for mineralforvaltning
- Tema-/kommunedelplan for integrering og mangfold --> Fylkesmannen
- Kulturminneplan --> Fylkeskommunen, Sametinget, Kystverket
- Forvaltningsplan statlig sikra områder --> Fylkeskommunen
- Miljøutfordringer/naturmangfold --> Fylkesmannen

⁸ NVE, Statens Vegvesen, Direktoratet for mineralforvaltning, Fylkesmannen, Sametinget, Kystverket, Fiskeridirektoratet og Troms fylkeskommune

4. OPPSUMMERING

Kommuneplanens samfunnsdel må ha hovedfokus fremover. Karlsøy trenger en overordnet plan for å styrke samfunnsutviklingen i kommunen. Dette vises tydelig gjennom utredningene utført ifbm kommunereformprosessen. Dette krever at kommunen, både politikere og administrasjon, jobber aktivt og målbevisst – fullt bevisst de utfordringer vi har innad og utad. Parallelt med dette er det et ønske om å kjøre prosess for strategisk næringsplan. Samtidig har vi også sterkt behov for en kommunikasjonsplan for intern og ekstern kommunikasjon.

Videre skal planer som er lovpålagt samt tilknyttet samfunnssikkerhet revideres/utarbeides: overordna beredskapsplan m/helhetlig ROS-analyse; plan for helse og sosialberedskap; oversikt folkehelsestatus; smittevernplan og trafiksikkerhetsplan.

Etter drikkevannsforskriften §11 skal alle vannverk ha både driftsplan- og beredskapsplan. I kommunen er dette snakk om syv stykker. Kommunen har derfor behov for hovedplan for vannforsyning, samt beredskapsplaner for disse. Det samme gjelder for avløp, hvor det også er behov for hovedplan.

I tillegg til dette ønsker kommunen å revidere planene som vil utløse midler fra fylke/stat: plan for idrett og friluftsliv og energi- og klimaplan.

Tidsplanen er tung for året 2017, da det er flere store planer vi er lovpålagt å ha på plass. Totalt 31 planer/dokumenter er opplistet som kommunen skal utarbeide, fordelt på disse ansvarsområdene:

- Drift og utvikling: 21 stk
- Helse og omsorg: 6 stk
- Stab-/økonomi: 3 stk

Da kommunen ikke har et ferdigstilt kunnskapsgrunnlag per dags dato, og heller ikke oversikt over folkehelsestatus i kommunen, skal planstrategien tas opp til vurdering etter vedtak av kommuneplanens samfunnsdel. Vi har da bedre oversikt over fremtidige satsningsområder og større kunnskap om kommunen som helhet.

5. PLANSTRATEGI 2016-2019

Planer	Forrige vedtak/år	Behov	2016	2017	2018	2019	Ansvarlig
Kommuneplanens samfunnsdel	-	Ny					Drift/utvikling
Kommuneplanens arealdel	2013	Revidere					Drift/utvikling
Kommunal planstrategi	2012	Revidere					Drift/utvikling
Økonomiplan m/budsjett	2016	Revidere					Stab
Handlingsdel m/økonomiplan og budsjett	-	Ny					D/u og stab
Kunnskapsgrunnlag		Ny					Drift/utvikling
Helse og omsorgsplan	2008	Ny/revidere					Helse/omsorg
Oversiktsdokument - folkehelse	-	Ny					Helse/omsorg
Strategisk næringsplan	-	Ny					Drift/utvikling
Helhetlig ROS-analyse	2002	Ny/revidere					Drift/utvikling
Overordna beredskapsplan	2014	Ny/revidere					Drift/utvikling
Plan for helse og sosial beredskap	2014	Revidere					Helse/omsorg
Smittevernplan	2006	Revidere					Helse/omsorg
Plan for psykisk helsearbeid	2012	Revidere					Helse/omsorg
Rusmiddelpolitisk handlingsplan	2012	Revidere					Helse/omsorg
Plan for idrettsbygg og -anlegg	2001	Ny/revidere					Drift/utvikling
Kommunikasjonsplan	-	Ny					Stab
Hovedplan vannforsyning	1998	Ny/revidere					Drift/utvikling
Hovedplan avløp	-	Ny					Drift/utvikling
Hovedplan teknisk infrastruktur	-	Ny					Drift/utvikling
Beredskapsplan Gamnes vannverk	-	Ny					Drift/utvikling
Beredskapsplan Hansnes vannverk	-	Ny					Drift/utvikling
Beredskapsplan Stakkvik vannverk	-	Ny					Drift/utvikling
Beredskapsplan Karlsøya vannverk	-	Ny					Drift/utvikling
Beredskapsplan Kokkevollen vannverk	-	Ny					Drift/utvikling
Beredskapsplan Vannvåg vannverk	-	Ny					Drift/utvikling
Beredskapsplan Vannavalen vannverk	-	Ny					Drift/utvikling
Arkivplan	-	Ny					Stab
Trafikksikkerhetsplan	2012	Revidere					Drift/utvikling
Kommunedelplan for energi og klima	-	Ny					Drift/utvikling
<i>Reguleringsplaner:</i>							
Områdeplan, Hansnes industriområde	-	Ny					Konsulent
Gang- og sykkelvei, Vannvåg	-	Ny					Konsulent
Gamnes boligfelt	-	Ny					Konsulent